

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6419/2021
18.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вера Лекић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Ваљеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 299/21 од 01.07.2021. године, у седници одржаној 18.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 299/21 од 01.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници Прр1 330/20 од 01.03.2021. године, ставом 1. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је тужена обавезана да му на име накнаде материјалне штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 50/2010 који се води пред Привредним судом у Ваљеву у укупном износу од 393.686,00 динара, док је захтев тужиоца у делу потраживања којим је тражио да се тужена обавезе да му исплати законску затезну камату на износ од 393.686,00 динара почев од 02.10.2009. године, као дана доношења закључка о признатим потраживањима, до коначне исплате, одбијен. Ставом 2. изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 21.000,00 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од дана извршности пресуде до исплате, док је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка, од дана пресуђења до дана извршности пресуде, одбијен.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гжрр 299/21 од 01.07.2021. године, ставом првим изреке, жалбу тужиоца одбио, а жалбу тужене делимично усвојио, а делимично одбио, па је пресуда Основног суда у Лозници Прр1 330/20 од 01.03.2021. године, преиначена у делу одлуке о тужбеном захтеву из става 1. изреке, тако што је обавеза тужене да тужиоцу на име накнаде материјалне штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 50/2010 који се води пред Привредним судом у Ваљеву, снижена са досуђених 393.686,00 динара на износ од 299.778,43 динара, а одбијен тужбени захтев

за разлику тих износа и у преосталом непреиначеном усвајајућем и одбијајућем делу потврђена првостепена пресуда о тужбеном захтеву и о трошковима поступка. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и предложио да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Пошто је другостепени суд делимично преиначио првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака, следи да је ревизија дозвољена у смислу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучивање о посебној ревизији сувишно.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном (преиначујућем) делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Привредног суда у Ваљеу Р4 Ст 884/2018 од 09.10.2019. године, утврђено је да је у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Ваљеу Ст 50/2010, тужиоцу повређено право на суђење у разумном року, па је стечајном судији наложено да у року од четири месеца од дана пријема решења предузме све мере како би се стечајни поступак што пре окончао. Стечајни поступак који је, против ХК „Високаза“ А.Д. „Свила“, покренут 19.06.2009. године, је у току. У том поступку донет је Закључак о листи утврђених и оспорених потраживања од 02.10.2009. године којим је тужиоцу признато потраживање у четвртном исплатном реду у износу од 393.686,00 динара. Према извештају Привредног суда у Ваљеу Ст 50/2010 од 17.12.2010. године, потраживање тужиоца обухвата: главни дуг од 120.543,43 динара, камату 132.454,00 динара и трошкове поступка од 46.781,00 динара, укупно 299.778,43 динара, тако што је затезна камата обрачуната у складу са Одлуком Уставог суда, а Закључак суда није мењан након прерачуна затезне камате.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио тако што је тужену обавезао да му на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 50/2010 који се води пред Привредним судом у Ваљеу у од 393.686,00 динара, јер је закључио да тужиоцу припада право на камату обрачунату конформном методом, имајући у виду да је такав метод обрачуна био на снази у време доношења закључка Привредног суда у Ваљеу Ст 16/09 од 02.10.2009. године.

Другостепени суд је, побијаним делом пресуде, преиначио првостепену пресуду тако што је тужену обавезао да тужиоцу исплати износ од 299.778,43 динара, а одбио тужбени захтев тужиоца за разлику између тог и првостепеном пресуду признатог

износа од 393.686,00 динара, пошто је закључио да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је тужиоцу досудио износ од 393.686,00 динара по основу неисплаћених зарада и камате обрачунате конформним методом, сматрајући да тужиоцу припада камата обрачуната методом простог интересног рачуна, на основу одлуке Уставног суда I Уз 82/09 („Службени лист СРЈ“, бр. 9/01).

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 60. став 3. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/2007... 103/15), прописано је да се извршење правноснажних појединачних аката донетих на основу прописа који се више не могу примењивати, не може ни дозволити ни спровести, а ако је извршење започето, обуставиће се.

Уставни суд није одредио начин отклањања последица насталих применом неуставне одредбе о начину обрачуна затезне камате применом конформне методе. Међутим, такав обрачун, представља обрачун камате на камату, што је супротно начелу забране анатоцизма садржаном у члану 279. став 1. Закона о облигационим односима, пошто се тако законска затезна камата, од претпостављене штете, трансформише у новчану казну чија висина знатно премашује претрпљену стварну штету, што није дозвољено. Одредбе о затезној камати су императивне природе, што значи да се код принудне наплате по службеној дужности примењује каматна стопа прописана Законом за цео период у ком се камата обрачунава. Ако је главници приписана затезна камата обрачуната по методи која је проглашена неуставном, нужно је, по службеној дужности, извршити разграничење и поново обрачунати камату, применом методе простог интересног рачуна. Према правном ставу о спровођењу извршења извршне исправе донете применом неуставног прописа, утврђеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.04.2013. године, а која извршна исправа гласи на новчани износ у коме је главници приписана доспела камата обрачуната конформном методом по закону који је у том делу пролашен неуставним, суд ће, по службеној дужности, извршити разграничење и нови обрачун камате извршити тако што ће до 03.03.2001. године применити конформни метод, од тада до 17.05.2011. године, метод простог интересног рачуна, а од тада па надаље одредбу члана 2. и 3. Закона о висини стопе затезне камате.

У конкретном случају тако је и поступљено у поступку стечаја у ком је, новим обрачуном, утврђено укупно ненамирено потраживање тужиоца у износу од 299.778,43 динара, тако што је затезна камата прерачуната у складу са одлуком Уставног суда РС о методу обрачуна затезне камате, па је тужена дужна да тај износ исплати тужиоцу, како је правилно одлучио другостепени суд. Због тога тужилац неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**